

Alfred Jensen: Jeg havde ikke regnet med, at ministeren ville modtage det dagsordensforslag, jeg har stillet, så afvisningen kommer ikke som nogen overraskelse. Ej heller kom det som nogen overraskelse, at ministeren ville hævde, at det lovforslag, der her foreligger, ikke bygger på oprustning. Jeg skal ikke genoptage den diskussion, vi havde sidst; men der er stillet større beløb til rådighed, der sker en anden anvendelse af pengene, som betyder en effektivisering, og det er netop deri, oprustningen ligger.

Dernæst var jeg klar over, at ministeren ville påstå, at vi her i landet sætter ind for afspænding og nedrustning og alle gode tanker, og at man kan gøre det, samtidig med at man diskuterer oprustning og diskuterer det i den ånd, hvori det er foregået i denne sommer. Det var jeg klar over, men her er det, vore synspunkter skilles, står imod hinanden. Hvis man virkelig vil sætte ind for at understøtte tanken om ophævelse af den internationale spænding, må man opgive den kolde krig, og så kan man ikke holde taler af den art, der er holdt her, eller gå ind for de synspunkter, som er fremsat i udvalget. Det er netop derfor, vi har stillet vort dagsordensforslag.

Hvad depoterne angår, takker jeg, fordi ministeren erklærede, at der ikke kommer atomladninger, og jeg vil håbe, at han, hvis han går den vej, har magt til at hindre, at der kommer atomladninger; men jeg vil føje til, at enten der er atomladninger eller ikke i depoterne, er vi modstandere af dem, for det betyder, at Danmark drages ind i de planer, som de tyske militære har, og at Danmark kommer til at følge Tyskland ud i ulykkerne, ud i elendigheden. Det har vi prøvet nok af, det vil vi modsætte os.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag om overgang til næste sag på dagsordenen af Alfred Jensen m. fl. (se sp. 87).
forkastedes med 129 stemmer mod 5; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Per Hækkerup: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det allerede nedsatte forsvarsudvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om udbygning og ombygning m. v. af den kgl. veterinær- og landbohøjskole.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 151, fremsættelsen i tidenden sp. 37).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Carl Petersen: Ved behandlingen af det tilsvarende lovforslag i sidste folketingsår gav alle partiets ordførere udtryk for ønsket om og nødvendigheden af, at der blev foretaget en gennemgribende forandring og modernisering af landbohøjskolen, og jeg finder derfor ingen anledning til nu ved genfremsættelsen at sige noget om nødvendigheden af denne modernisering, da det kun kan blive gentagelser. Jeg vil nøjes med at henvise til, hvad jeg dengang sagde på mit partis vegne.

Efter at man havde hørt de forskellige indlæg ved første behandling i fjor, var det klart, at det, der ville blive det centrale spørgsmål ved behandlingen, var skolens fremtidige beliggenhed, spørgsmålet om man turde følge ministerens forslag om at udvide skolen på dens nuværende plads, eller om skolen burde flyttes væk fra det storkøbenhavnske område. Det blev også dette spørgsmål, der kom til at præge udvalgets forhandlinger.

Der er derfor ikke noget mærkeligt i, at der hurtigt efter dette udvalgs nedsættelse kom henvendelser fra en række byer fra alle egne af landet, der mente, at netop deres by kunne opfylde de betingelser, der måtte stilles for at gennemføre de nødvendige forandringer. Det er jo ligetil, at enhver provinsby ville have en økonomisk fordel ved at få en højskole af den størrelse knyttet til sit handelsmæssige opland.

[Carl Petersen.]

Jeg vil dog mene, at man bør være forsigtig med at lade sig lede af andre motiver end dem, der tjener skolens tarv. Selvfølgelig kan skolen placeres hvor som helst, hvis det kun drejer sig om at fremskaffe de nødvendige arealer, hvorpå den kan bygges, men sådan er det jo ikke. Vi finder os i en periode, hvor netop de forsknings- og undervisningsmæssige tilstande spiller en så afgørende rolle for dansk landbrugs udvikling, at blot nogle enkelte års forsinkelse kan få ubehagelige følger først for landbruget og siden for hele samfundet.

Jeg vil derfor håbe, at der vil blive vist forståelse for netop dette forhold i udvalget, når det nu skal arbejde videre med denne sag, at man i udvalget vil forstå, at jo længere man flytter skolen fra den nuværende plads med dens samarbejdende institutioner og anlæg, des længere tid vil der gå, før skolen kan opfylde de funktioner, som vi tilstræber med moderniseringen.

Jeg vil gerne slutte med at udtale ønsket om, at det vil lykkes i dette folketingsår at få gennemført en lov, som giver landbrugsministeren mulighed for hurtigt at kunne få påbegyndt moderniseringen. Jeg tror imidlertid, at dette ønske lettere ville gå i opfyldelse, hvis man i de opstillinger, som fra ministeriet er tilsendt udvalget om indretning af skolen andre steder end på Bülowvej, stemte kravene noget ned. Det lyder nemlig ikke umiddelbart sandsynligt, at der skulle være en beløbsmæssig forskel på mere end 100 mill. kr. ved en udflytning fra København. Med disse bemærkninger anbefaler jeg lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling.

Harald Nielsen: Det foreliggende lovforslag har vi som bekendt behandlet i sidste folketingsår, og jeg havde dengang lejlighed til på venstres vegne at give udtryk for, at vi meget gerne medvirker til en udbygning og forandring af forholdene ved veterinær- og landbohøjskolen, idet vi fuldt ud er

klar over betydningen af, at vi ikke undervisningsmæssigt og forskningsmæssigt står tilbage, men har en moderne og tidssvarende højere læreanstalt på jorddyrkingens område.

Det, jeg ved den lejlighed sagde herom, skal jeg ikke gentage i dag. Derimod vil jeg minde om, hvad der også er nævnt af den ærede ordfører for socialdemokratiet, at allerede ved første behandling i sidste folketingsår blev der fra forskellig side, også fra min, udtalt tvivl om, hvorvidt det var rigtigt at fortsætte udbygningen på det lille, snævre areal, ca. 16 ha i alt, der er til rådighed på Frederiksberg. Ville man ikke få en langt bedre og mere tidssvarende løsning ved at foretage en samlet udflytning af hele skolen, så man fik en helt ny skole, helt ud moderne indrettet fra a til z, frit beliggende og med rigelig plads til fremtidige udvidelser? Herfor taler også, at landbohøjskolen efter al sandsynlighed i en ikke alt for fjern fremtid alligevel vil komme i den situation, at en hel eller delvis udflytning er nødvendig, ganske som tilfældet er i dag for den polytekniske læreanstalts vedkommende. Hvorfor da ikke skride til handling allerede nu, var det spørgsmål, vi stillede, da vi sidst havde lovforslaget til behandling.

I det udvalg, der har været nedsat, har man også drøftet en deling af skolen. Jeg synes, de oplysninger, vi har fået frem, må advare mod at gøre noget sådant; men der kan være grund til at gøre opmærksom på, at hvis man skulle beslutte sig til at flytte skolen bort fra Sjælland, vil det nok blive nødvendigt at udskille landinspektørstudiet, der har en så nær tilknytning til geodætisk institut og til matrikeldirektoratet, at det vil være uhenigtsmæssigt at placere det i andre landsdele, men det kunne så måske anbringes ved Danmarks tekniske højskole.

Ganske naturligt kom i forbindelse med tanken om en udflytning også den tanke frem, om man ikke samtidig kunne benytte lejligheden til at tilgodese det almindelige

[Harald Nielsen.]

ønske, som jeg tror at turde sige hersker her i tinget inden for alle partier og i hvert fald er stærkt udtalt inden for mit parti, at der blev foretaget en spredning ud over landet af de større institutioner, da det ikke er nogen heldig udvikling, at alt samles og koncentrerer i København. Det, man i den forbindelse for landbohøjskolens vedkommende især tænkte på, var en flytning til Århus eller Odense, men også andre steder har været nævnt.

I det udvalg, som i afvigte folketingsår blev nedsat, viste det sig, at der var afgjort stemning for en udflytning, uden at der dog blev taget stilling til, hvorhen skolen burde flyttes. Jeg tror ikke, jeg siger noget forkert, når jeg udtaler, at udvalget havde den opfattelse, at når man tager hensyn til, hvad det, der bliver tilbage på Frederiksberg, når skolen flyttes ud, er værd ved salg eller ved andet brug, kunne man ved at ofre 10-20 mill. kr. mere end de henimod 90 mill. kr., som Frederiksbergprojektet kræver, få den helt nye skole, som man ønsker. De første rent skønsmæssige beregninger, der kom frem til udvalget, syntes også at vise, at dette nogenlunde holdt stik, og det var på det grundlag, venstres folketingsgruppe udtalte sig til fordel for en udflytning.

Mod folketingsårets slutning fik det dengang nedsatte udvalg imidlertid nye tal frem på grundlag af mere udførlige beregninger og skøn foretaget af landbohøjskolens arkitekter, og hvis disse tal holder stik, vil en udflytning bort fra Sjælland koste godt 100 mill. kr. mere end Frederiksbergprojektets ca. 90 mill. kr., således at der, selv om man herfra trækker værdien af, hvad de tilbageblevne skolebygninger og arealer kan udbringes til, efter disse tal må ofres 50-60 mill. kr. mere for at få en helt ny skole. En flytning op til Hillerød angives at ville koste 5-6 mill. kr. mindre.

Hvorledes mit parti, for hvilket som vel også for andre partier den økonomiske side af sagen vejer betydeligt til, ved den endelige afgørelse stiller sig til spørgsmålet om udflytningen, efter at disse nye beregninger er kommet frem, kan jeg ikke oplyse i dag, da vi ikke har haft lejlighed til at drøfte det i vor folketingsgruppe. En drøftelse kan heller ikke med større nytte finde

sted, før de nye beregninger nøjere er blevet gennemgået i det udvalg, som jeg går ud fra skal nedsættes. Tallene er nemlig blevet anfægtet fra forskellig side.

Det er blevet nævnt, at landbohøjskolens arkitekter regner med langt større beløb til at gøre de nye arealer byggemodne end dem, Odense kommune regner med. Det er ligeledes blevet nævnt, at m²-prisen for Århus universitets nyeste bygninger ligger betydeligt lavere end den m²-pris, landbohøjskolens arkitekter opererer med. Jeg skal ikke udtale mig om i dag, hvorvidt den kritik, der har været fremme, er berettiget eller ej, men jeg mener, at vi i udvalget må se nærmere på alt dette og indhente nye oplysninger, inden endelig stilling tages.

I øvrigt har vi i udvalget modtaget mange oplysninger og henvendelser også vedrørende andre og meget afgørende spørgsmål, og jeg er ganske enig med det ærede medlem hr. Carl Petersen i, at sagen naturligvis ikke er klarert med at få oplyst, hvor meget det koster at få flyttet skolen. Det aldeles afgørende er, om en sådan flytning er et fremskridt for skolens forskning og arbejde i det hele taget. Her må det erkendes, at samtlige skolens lærere på en enkelt undtagelse nær, nemlig professor Hansen Larsen, som mener, at en flytning vil være en stor fordel, især for de egentlige landbrugsfag, bestemt har taget afstand fra en flytning, i hvert fald, sådan har jeg forstået det, fra en flytning langt bort fra skolens nuværende beliggenhed, ligesom kandidatorganisationer af forskellig slags har udtalt sig mod flytningen.

De indvendinger, der her er kommet frem, kan naturligvis ikke uden videre fejles til side som irrelevante eller ikke alvorligt ment; det er den egentlige sagkundskab, der her udtaler sig, og det må der naturligvis lægges en særlig vægt på.

Jeg har ganske vist nok hørt udtalelser som denne: hvis man i sin tid havde rettet sig efter sagkundskaben ved Københavns universitet, var der aldrig kommet noget universitet i Århus, men en sådan sammenligning kan ikke rigtig drages, for der var ikke dengang tale om at flytte Københavns universitet til Århus og dermed standse noget, der var i gang i København. Der var tale om at bygge et nyt universitet, således at vi fik to i stedet for ét. Sådan ligger

[Harald Nielsen.]

sagen ikke i det tilfælde, vi her behandler. Der er ikke tale om at skaffe landet to landbohøjskoler i stedet for én; der er tale om eventuelt at flytte den ene, vi har, et andet sted hen.

Imod dette har sagkundskaben ude på skolen forskellige væsentlige indvendinger, bl. a. at det både anlægsmæssigt og driftsmæssigt bliver en dyrere løsning, hvis skolen skal flyttes. Det hævdes, at hvis skolen efter en flytning skal have de samme arbejds- og forskningsmæssige vilkår som på sit nuværende sted, må også andre institutioner flyttes, forsøgslaboratoriet og forsøgsmejeriet må følge med, og der må i hvert fald, hvis skolen kommer til at ligge uden for Sjælland, foretages en nytablering svarende til arboretet, skovbrugsforsøgsstationen ved Hørsholm. En skoleskov, svarende til den skoleskov på 500 ha, som man i øjeblikket forhandler om at få i Gribskov, der er statsskov, må ligeledes skaffes, og hvis man tænker sig landbohøjskolen placeret på Fyn, må den skaffes hos private skovejere. Landbohøjskolens lærere peger også på andre ting, som det er nødvendigt at have i nærheden af skolen, hvis den skal have samme virkevilkår som på Frederiksberg. Endvidere hævdes det, at driften vil blive dyrere, fordi man i en vis udstrækning må have, om jeg så må sige, heldagsfolk som medhjælp ved undervisning og forskning, hvor man nu for en del klarer sig med folk, der har job ved skolen som bibeskæftigelse, idet de er tilknyttet andre videnskabelige institutioner.

Jeg nævner dette uden i øvrigt at gå i detaljer. Dog er der grund til at nævne en anden indvending, som i hvert fald jeg lægger vægt på, og som landbohøjskolens lærerforsamling fører frem, nemlig at man ved en flytning af skolen langt bort skaber store overgangsvanskeligheder i den tid, der hengår, til den nye skole står færdig, ligesom det sidst, men ikke mindst, hævdes, at man ved en flytning klipper den gennem mange år oparbejdede værdifulde forbindelse med andre læreanstalter og forskningsinstitutter over, hvorved skolen gennem en lang årrække, indtil tilsvarende forbindelser og samarbejde er skabt andetsteds, får en ringere videnskabelig status, end den har i dag. Det siges f. eks., at Risøanlægget efter

fagfolks mening vil få større og større betydning for landbohøjskolens forskningsarbejde på forskellige felter, og at det samarbejde, der her er skabt, i høj grad vil vanskeliggøres ved en placering af skolen uden for Sjælland.

Imidlertid må disse indvendinger vel i det væsentlige forsvinde, såfremt landbohøjskolen placeres i Københavns nærhed. Jeg har bemærket mig, at professor Axel Pedersen, der i øvrigt ikke ønsker skolen udflyttet, peger på, at hvis man endelig vil dette, kan man måske ved Tåstrup få egnede arealer af en sådan størrelse, at der kunne være tale om en udflytning dertil. Jeg ved ikke, om arealer kan fås ved Tåstrup, men det er altså en ny tanke, der er udkastet, og som jeg synes vi også må tage stilling til. For placeringen dér skulle det ikke være nødvendigt at flytte forsøgsmejeriet, etablere andet arboret, skoleskov o. s. v., hvorfor det ville blive noget billigere end en flytning helt bort fra Sjælland. Man må vel også kunne gå ud fra, at placeringen f. eks. i Tåstrup skulle betyde, at de hidtidige forbindelser og samarbejde med andre forskningsinstitutter og læreanstalter i København kunne bevares uændret, ligesom overgangsvanskelighederne ville blive væsentlig mindre, da der her bedre kan ske etapevis udflytning.

I hvert fald vil jeg gerne i det udvalgte, jeg går ud fra bliver nedsat, have oplyst, hvad en flytning f. eks. til Tåstrup eller et andet sted, som ligger i tilsvarende afstand fra København og har gode trafikforbindelser, vil betyde med hensyn til omkostningerne ved at få bygget en ny læreanstalt, og jeg vil også gerne høre, om lærerforsamlingen mener, at man ved ikke at flytte længere bort kan bevare kontakten til de institutioner, skolen nu har samarbejde med, et samarbejde, som skolen lægger meget afgørende vægt på.

Der er altså efter min mening endnu adskilligt, vi må have rede på, inden vi tager endelig stilling til spørgsmålet om landbohøjskolens placering. Det gælder — og dér er jeg ganske enig med det ærede medlem hr. Carl Petersen — under fornøden hensyntagen til økonomien at finde den løsning, som giver de bedst mulige vilkår for den fremtidige undervisning og forskning på området. Det er det, der først og

[Harald Nielsen.]

fremmest må være vor ledestjerne. Kan vi samtidig tilgodese andre formål, som vi gerne ser tilgodeset, f. eks. ved flytning til en anden landsdel, ja, så er det udmærket, men det må naturligvis komme i anden række. Det, det drejer sig om, er at skabe en ordning, som giver skolen de bedst mulige arbejdsbetingelser. Jeg håber også, at de oplysninger, som endnu må ønskes, kan fremskaffes relativt hurtigt, så vi kan få afgjort sagen og påbegyndt arbejdet med den meget hårdt tiltrængte udbygning og forbedring af den højere undervisning og forskning på dette vigtige felt.

Vi tilsiger altså lovforslaget velvillig behandling, men føler os stadig ikke overbevist om, at den løsning af problemet, landbrugsministeren her har foreslået, er den bedste og mest tidssvarende. Vi må se, om der kan findes en anden og bedre.

H. C. Toft: Det lovforslag, den højtærede landbrugsminister her har fremsat for folketinget, er enslydende med det lovforslag, den højtærede landbrugsminister fremsatte i sidste folketingssamling. Ved den lejlighed gav det konservative folkeparti udtryk for, at vi ville give lovforslaget en velvillig behandling. Medlemmer af det udvalg, der da blev nedsat, besøgte landbohøjskolen, og jeg er sikker på, at alle udvalgets medlemmer blev overbevist om, at det var nødvendigt at give landbohøjskolens undervisning og forskning bedre betingelser end dem, der forefindes i dag; lokalerne er blevet for snævre, for umoderne, for gammeldags. Derfor kan jeg også i dag tilsige det foreliggende lovforslag en velvillig behandling. Vi vil under det udvalgsarbejde, der formentlig bliver resultatet af denne forhandling, tilstræbe at skabe de bedst mulige betingelser for landbohøjskolens arbejde både på det forskningsmæssige og det undervisningsmæssige område.

Det er klart, at med en udvikling, der er i gang, er det nødvendigt at have al den visdom, der kan tilføres det danske landbrug gennem forskning og gennem undervisning. Dette må vi fra det offentliges side, fra statens side, støtte. Derfor møder vi dette lovforslag med velvilje.

Men i de overvejelser, der skal finde sted, må man også tage økonomiske hensyn.

Da vi havde et tilsvarende lovforslag til behandling i udvalg, et forslag, der gik ud på en bemyndigelse til landbrugsministeren til at anvende 80-90 mill. kr. til udvidelse og ombygning af landbohøjskolen på stedet, kunne man godt få den tanke — det var i alt fald min tanke — at det kunne være uforvarsligt at anvende et så stort beløb, hvis man ikke var overbevist om, at man dermed havde sikret landbohøjskolen tilstrækkelig plads mange, mange år fremover. Man skal ud fra et økonomisk synspunkt ikke blot planlægge på kort sigt. Hvis vi ved at ofre 10-20 mill. kr. mere kan skabe en bedre og mere ideel løsning for landbohøjskolens fremtidige arbejde år frem i tiden ved placering på et sted, hvor der er udvidelsesmuligheder, må det gå med ind i overvejelserne.

Det kan ikke nægtes, at ikke mindst de tal, der fremkom i udvalget i slutningen af folketingsåret, chokerede udvalgets medlemmer ved deres størrelse. Det er ikke muligt for folketingets medlemmer i et udvalg at tage klar stilling til, om der skal bruges 150 eller 200 mill. kr. Når den højtærede minister her fremkommer med ønske om en bemyndigelse til at anvende 200 mill. kr., kan vi ikke komme og sige, at den højtærede minister kun kan få 150 mill. kr., for så kan man måske kun lave arbejdet trekvart færdigt. Det svarer til, hvis en Store-Bæltsbro ville koste 2 milliarder kr. og folketinget kun ville bevilge 1 500 mill. kr.; der ville så mangle en fjerdedel af vejen. Det er derfor nødvendigt i udvalget at få virkelig klarhed over, hvordan beløbet 140 mill. kr., som en udbygning vil koste, er fremkommet. Vi må vide, hvad de forskellige afdelinger koster pr. etage-m², således at udvalgets medlemmer har mulighed for at sammenligne med andet tilsvarende byggeri.

Vi går til det kommende udvalgsarbejde med vilje til at få spørgsmålet om landbohøjskolens fremtidige placering løst hurtigt og med ønsket om at skabe de bedst mulige vilkår og rammer for landbohøjskolens arbejde. Vi tilsiger derfor en velvillig behandling af spørgsmålet om den fremtidige bygning og placering af landbohøjskolen.

Slipsager: Jeg skal ikke komme ind på landbohøjskolens betydning for landbruget;

[Slipsager.]

det udtalte jeg mig om, da vi sidst behandlede dette spørgsmål. Jeg vil kun sige, at vi efter det besøg, vi aflagde på landbohøjskolen, er klar over, at det er meget nødvendigt, at der bliver foretaget en eller anden forandring, og at det sker hurtigt af hensyn til landbohøjskolens arbejde i de kommende år.

Med hensyn til placeringen af landbohøjskolen skal jeg heller ikke sige noget bestemt. Jeg mener, man skal søge at give landbohøjskolen den bedst mulige placering, for at den kan løse sin opgave ikke blot inden for et kortere åremål, men også fremover.

Kan den løse sin opgave dér, hvor den ligger nu, på en måde, som vi synes er fuldt ud tidssvarende også på længere sigt, er det muligt, vi skal lade den ligge. Men kan den løse opgaven bedre ved at blive flyttet til et andet område, mener jeg, den skal flyttes — selvfølgelig under hensyntagen til det økonomiske.

Der er her blevet talt meget om de forskellige beregninger, som vi har behandlet i udvalget. Jeg tror, det er nødvendigt, at vi ser meget grundigt på de forskellige beregningsmåder og de forskellige forslag for at kunne sammenstille dem og bedømme, om man skal lade skolen ligge på Frederiksberg, eller om man skal flytte den, idet man samtidig tager hensyn til, hvor landbohøjskolen har de bedste betingelser for at løse sin fremtidige opgave.

Med dette som mål går mit parti til arbejdet med den bedste vilje til at løse skolens fremtidige problemer på den bedst mulige måde.

Kristian Kristensen: Ved første behandling i sidste folketingssamling af et tilsvarende lovforslag udtalte jeg min forståelse af, at en udbygning af landbohøjskolen var nødvendig, så nødvendig, at det hastede med denne udbygning. Jeg udtalte for øvrigt dengang, at jeg var mest tiltalt af, at udbygningen skete i tilslutning til de bygninger og anlæg, der er på Frederiksberg, og denne min indstilling var i høj grad baseret på, at jeg mente, det ville blive langt dyrere med en udflytning. De beregninger og overslag, vi har set senere, har også i høj grad understreget, at en flytning af landbohøjs-

skolen bliver langt dyrere end en udbygning på stedet. De økonomiske betænkeligheder ved en udflytning er altså i høj grad på sin plads.

I øvrigt mener jeg, at højskolen udmærket kan udbygges, så det er saglig forsvarligt, på de 16 ha, der er til rådighed på Frederiksberg. Men derudover vil jeg sige, og det har jeg også sagt i udvalget, at bliver der tale om at flytte skolen fra Frederiksberg, er jeg stemt for, at den bliver flyttet vest for Store-Bælt. Jeg vil meget nødig se landbohøjskolen flyttet længere op i den afkrog, som Nordsjælland i denne forbindelse må siges at være.

Hermed tilsiger jeg mit velvillige og fordomsfrie medarbejde i udvalget, så vi kan finde frem til den bedste løsning på denne sag.

Fuglsang: Der har hidtil været og er vel stadig enighed om, at det er nødvendigt at foretage en nogenlunde hurtig udvidelse og modernisering af landbohøjskolen, hvis den skal være på højde med det, tiden kræver. Sidst vi behandlede dette spørgsmål, blev der udtalt tvivl om, hvorvidt det var tilrådeligt at strække denne udbygning og modernisering over 12 år. I den diskussion, der har været senere, har dette imidlertid ikke været det centrale. Det, man først og fremmest har drøftet, er spørgsmålet om, hvor landbohøjskolen skal ligge. Der har i udvalget åbenbart været flertal for, at den skulle flyttes væk fra hovedstaden, men dermed er enigheden også forbi; der er således nævnt talrige muligheder for placering af skolen, og de er hver for sig begrundet med gode argumenter og formentlig også ud fra visse lokale interesser. Det centrale for mig er imidlertid, hvad også andre ordførere i dag har været inde på: om man vil være med til at ofre det, der er nødvendigt for at gøre højskolen til det, den i virkeligheden bør være.

Angående placeringen vil jeg ikke påberåbe mig nogen større sagskendskab, men jeg vil dog mene, at man ikke kan frakende såvel skolens nuværende lærerstab som de tidligere studerende ved den en vis sagskendskab, og ved siden af de økonomiske og tidsmæssige betragtninger må også disses ord nødvendigvis komme til at spille en rolle i det kommende udvalgsarbejde.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg takker for den tilslutning til en udbygning af den kgl. veterinær- og landbohøjskole, som ordførerne her har givet udtryk for. Da vi drøftede sagen i sidste folketingsår, havde jeg lejlighed til at give udtryk for min indstilling med hensyn til nødvendigheden af, at vi foretog en sådan udvidelse, ligesom jeg dengang havde lejlighed til at redegøre for, hvorfor jeg foreslog skolen udbygget på den nuværende plads. Jeg har nu genfremsat lovforslaget uændret, og deri ligger, at det, jeg dengang sagde både om nødvendigheden af en udbygning og om ønskeligheden af, at det skete på den nuværende plads, stadig er udtryk for min indstilling.

Jeg tilføjede imidlertid dengang og skal understrege det her, at lovforslaget selvfølgelig var fremsat til fri forhandling, og jeg forstår udmærket, at andre ønsker at inddrage spørgsmålet om, hvorvidt beliggenheden nu er den rette, eller om det vil være rigtigere, når vi alligevel står over for en udvidelse, at flytte den kgl. veterinær- og landbohøjskole et andet sted hen.

Det glædede mig under debatten i dag at høre det ærede medlem hr. Harald Nielsen stærkt fremhæve sagkundskabens stilling til hele denne sag; det er jo rigtigt, at såvel landbohøjskolens lærerstab som næsten alle andre med tilknytning til landbohøjskolen alle sammen indtil dato er gået ud fra, at det mest formålstjenlige og mest forsvarlige ville være at lade højskolen udbygge på dens nuværende plads. Det glædede mig derfor at høre det ærede medlem hr. Harald Nielsen så stærkt fremhæve udtalelser og standpunkter fra sagkundskaben. Herefter behøver jeg ikke at gå nærmere ind på dette spørgsmål.

Jeg fandt det også naturligt, at udvalget søgte at få klarhed over, hvad en udflytning af skolen ville koste, og det var da helt i orden, at jeg hurtigst muligt søgte at tilvejebringe et sådant overslag. Jeg har imidlertid udtrykkeligt understreget, at det forslag, der foreligger for udvalget, kun kan være skønsmæssigt. Jeg fremhæver dette, fordi mere konkrete tal ville forudsætte et forarbejde, som der ikke har været tid til, og udgifter, som jeg fandt det urigtigt at afholde, indtil vi var klar over, hvor højskolen skulle flyttes hen i det

tilfælde, at den skulle flyttes. Når det er sagt, vil jeg tilføje, at det selvfølgelig er rimeligt, at udvalget efterprøver de foreliggende beregninger, men jeg vil samtidig understrege, at disse beregninger er foretaget på samme grundlag, hvad enten det drejer sig om en udbygning af højskolen på Frederiksberg eller om en udflytning.

Med hensyn til spørgsmålet om udflytning eller ikke udflytning vil jeg nøjes med at understrege, hvad det ærede medlem hr. Harald Nielsen sagde herom: det afgørende for, om skolen skal udflyttes, må være, om det vil betyde et fremskridt. Det ærede medlem drog i denne forbindelse et nyt område ind i billedet, nemlig egnen omkring Tåstrup. Jeg finder dette naturligt og kan love det udvalg, der bliver nedsat, at det næsten aldeles omgående kan få oplysninger herom, fordi jeg selv har søgt at få netop disse oplysninger frem, hvorfor det i hvert fald ikke vil vare længe, før vi er i stand til at give det nedsatte udvalg oplysningerne. Når vi så har alle disse oplysninger, må det være muligt at få klaret, om vi ud fra dem synes, det vil være en bedre ordning at flytte skolen ud end at vælge den ordning, jeg har foreslået. Det afgørende her må være, som det også er fremhævet, hensynet til den kgl. veterinær- og landbohøjskoles undervisning og forskning, hensynet til det samlede landbrugs interesse i denne sag. Så er det i øvrigt underordnet, hvor højskolen placeres, blot man har for øje, at det, det gælder om, er at finde den mest forsvarlige, den mest hensigtsmæssige, den for landbrugsundervisningen og forskningen mest hensigtsmæssige form. Det er mit håb, at udvalget kan nå frem til et resultat, så vi snarest kan påbegynde den hårdt tiltrængte udbygning, overbygning og udvidelse af rammerne om den kgl. veterinær- og landbohøjskole. Udtalelserne fra ordførerne i dag synes jeg lover godt herfor.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Carl Petersen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 21. oktober, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om oprettelse af „Danmarks teknisk-videnskabelige forskningsråd“ og „Statens teknisk-videnskabelige fond“.

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om det civile beredskab.

3) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om udbygning og ombygning m. v. af den kgl. veterinær- og landbohøjskole.

4) *Forhandling om statsministerens redegørelse ved folketingsårets åbning.*

5) *Spørgsmål til ministrene.*

Mødet hævet kl. 16⁵.

4. møde.

Onsdag den 21. oktober kl. 10.

Formanden: I skrivelse af gårs dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten.

I skrivelse af gårs dato meddeler justitsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om erhvervelse af fast ejendom.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Kampmann): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten, den såkaldte ligningslov.

Forslaget går ud på at forlænge de for skatteåret 1958-59 gældende midlertidige bestemmelser, således at de med visse ændringer får gyldighed også for skatteåret 1960-61. Endvidere er der i forslaget optaget enkelte ny bestemmelser.

I de senere år er der fremsat en række ønsker om ændringer i indkomstbeskatningen. Regeringen har i år fundet det muligt at imødekomme en del af disse ønsker, og dette har givet sig udslag i en række af lovforslagets bestemmelser. En gennemførelse af disse bestemmelser vil betyde lempelser i beskatningen for forskellige grupper af skatteydere.

Et par af de ny bestemmelser har til formål at lette erhvervsvirksomhedernes tilpasning til de ny markedsdannelser. Bestræbelserne for at udvide eksporten vil formentlig give sig udslag i, at mange virksomheder må afholde betydelige udgifter for at oparbejde ny markeder i udlandet. En del af de udgifter, der medgår hertil, vil efter de gældende beskatningsregler blive opfattet som anlægsudgifter. De vil derfor ikke kunne fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Dette gælder udgifter til rejser, reklame o. lign., når de afholdes for at opnå salg på markeder, hvor den pågældende virksomhed ikke tidligere har afsat sine varer. I praksis er det imidlertid ofte vanskeligt at afgøre, om sådanne salgsmkostninger skal anses som fradragsberettigede omkostninger eller som ikke-fradragsberettigede udgifter til etablering. Hvis de gældende regler på dette område opretholdes, må det antages, at denne son- dring vil få større praktisk betydning, efterhånden som flere virksomheder må tilpasse deres afsætning til de ændrede markedsforhold. For at lette bestræbelserne for at udvide eksporten indeholder forslaget § 2 en ny bestemmelse. Herefter skal udgifter til rejse, reklame o. lign. kunne fradrages